

KIKKERVISJES: DETERMINATIE VALT NIET MEE! AFLEVERING 2: DE ECHTE KIKKERS (RANIDAE)

Groene- en bruine kikkers komen vrijwel overal in Nederland voor, vaak ook nog meerdere soorten naast elkaar. Het is dus handig om de verschillende dikkopjes te herkennen. Het verschil tussen beide "typen" kikker (bruin en groen) is duidelijk herkenbaar, maar binnen beide typen is het onderscheid tussen de verschillende soorten moeilijker of zelfs onmogelijk vast te stellen.

de bruine kikker-groep

In Nederland vertegenwoordigd door de bruine kikker en de heikikker, zijn dit de eerste amfibieën die bij de voortplantingswateren verschijnen. De kikkervisjes van deze twee soorten zijn meestal bruin met gouden stipjes. Ze hebben vrij kleine ogen en worden zo'n 45 mm lang. Je kunt ze van begin april tot in juni in het water tegenkomen. De kikkervissen van beide soorten lijken sterk op elkaar en zijn eigenlijk alleen via het bekijken van de liptandjes van elkaar te onderscheiden. Zoals in de vorige *Mededelingen* reeds aangegeven is, kleven er aan het bekijken van deze liptandjes nogal wat praktische bezwaren, wij raden dan ook aan om daar waar hei- en bruine kikker samen voorkomen het onderscheid tussen beide soorten aan de hand van adulten en/of juvenieltjes te maken (zie ook *Mededelingen* nr. 10).

de groene kikkers

Van alle drie de inheemse soorten groene kikkers, lijken de kikkervisjes sterk op elkaar. Zonder serum- en enzym onderzoek is er eigenlijk geen mogelijkheid om de kikkervissen met enige zekerheid van elkaar te onderscheiden. Voor het Meetnet is dit ook niet nodig.

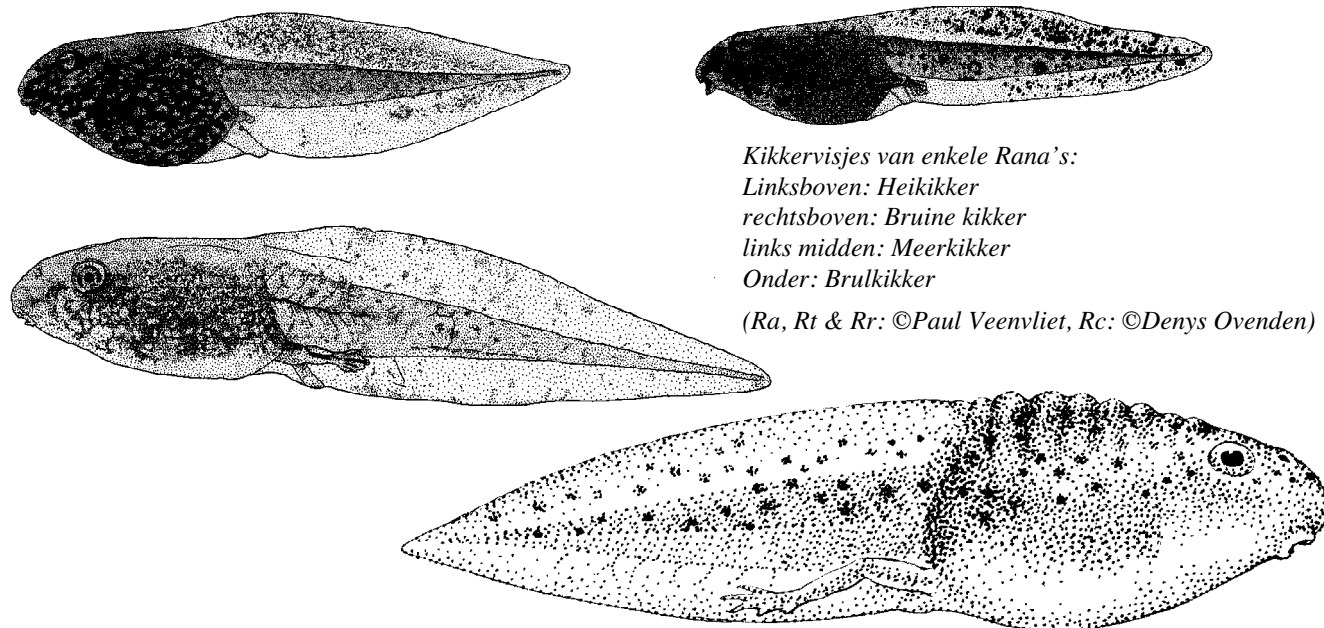
Onderscheid tussen larven van groene- en bruine kikkers is wél goed mogelijk. In vergelijking met bruine kikkers hebben larven van groene kikkers grotere uitpuilende ogen. Hun grondkleur is groenig met daarop vaak donkere vlekken. Een belangrijk verschil met bruine kikkers is de periode waarin je de larven in het water kunt aantreffen. Zo zal je kikkervissen van groene kikkers zelden voor juni in het water zien, terwijl de larfjes van bruine kikkers dan al bijna volgroeid zijn.

reuzenlarven

Larven van groene kikkers kunnen als kikkervis overwinteren en bereiken dan indrukwekkende lengtes tot zo'n 18 cm!! Deze reuzenlarven worden ten onrechte vaak aangezien voor kikkervissen van brulkikkers. De larven van deze exoot zijn echter wel als zodanig herkenbaar door de aanwezigheid van enkele plooiën die dwars over rug van de kikkervis lopen. Bovendien duurt het twee á drie jaar voordat deze metamorfoseren.

conclusie

Het onderscheid tussen de larven van bruine- en groene kikkers is duidelijk: naast uiterlijke kenmerken onderscheiden zij zich door de periode waarin men ze in het water aantreft. Verschillen tussen de diverse soorten groene kikkers en tussen de twee bruine kikkersoorten is veelal lastig. Het is dan ook aan te bevelen dit onderscheid in een ander levensstadium te maken. Zo zijn de volwassen dieren van de verschillende soorten goed op uiterlijk en op hun roep te onderscheiden.

Kikkervisjes van enkele Rana's:

Linksboven: Heikikker

rechtsboven: Bruine kikker

links midden: Meerkikker

Onder: Brulkikker

(Ra, Rt & Rr: ©Paul Veenliet, Rc: ©Denys Ovenden)